

Idekatalog og rammepapir: Oplevelser for ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap, i forbindelse med stimulering af oplevelsesindustrien

Der er siden den politiske aftale om udmøntning af stimuli til oplevelsesindustrien gennem civilsamfundet og kommunerne d. 24. marts 2021 været dialog med organisationerne, de tre målgruppepartnerskaber på socialområdet og ensomhedspartnerskabet på ældreområdet, der er indgået mellem ministeriet og organisationerne under COVID-19: Partnerskaberne for udsatte voksne, udsatte børn, mennesker med handicap og ældre. Gennem partnerskaberne har organisationerne haft mulighed for at dele gode idéer til udmøntningen af de midler, der er afsat i stimulipakken. Ministeriet har samlet ideerne i idekataloget, der fremgår nedenfor.

Anvendelsesperiode og opfølgning

For at sikre, at alle midlerne kan udmøntes, og at det kan ske til så mange forskellige aktører i oplevelsesindustrien som muligt i takt med, at oplevelsesindustrien åbner og større forsamlinger igen bliver mulige, er anvendelsesperioden forlænget til også at gælde første halvår af 2022, dvs. til og med 30. juni 2022. Dermed skal opfølgningen på anvendelsen af midlerne ske senest i slutningen af 2022.

Fordelingen af midlerne

Civilsamfundet

Organisationerne er udvalgt på baggrund af en samlet vurdering, så de udvalgte målgrupper dækkes af organisationerne i fornødent omfang.

Der er udvalgt fem organisationer, som modtager et større beløb end de andre organisationer. For alle fem gælder, at de er store landsdækkende organisationer, som har stor erfaring med at samarbejde med det offentlige og med private aktører. Ligeledes har organisationerne stor erfaring med at uddele donationer og udføre projekter på vegne af det offentlige.

De resterende organisationer, der modtager et mindre beløb, er udvalgt, så de samlet dækker alle målgrupper. Organisationerne er alle større organisationer med nogen erfaringer i at samarbejde med det offentlige og private aktører.

Der er i dialogen med organisationerne også blevet rejst en række spørgsmål fra organisationerne, der er blevet tildelt midler i aftalen. En række af de spørgsmål besvares her vejledende, men skal dog ses i sammenhæng med de tilsagnsbreve og betingelser, som Socialstyrelsen sender ud i løbet af juni 2021.

Kommuner, regioner og private/selvejende tilbud

Midlerne kan anvendes til oplevelser for sårbare ældre, udsatte voksne, udsatte børn og deres familier og personer med handicap, der er visiteret af kommunen til et af følgende bo- og dagtilbud: Tilbud efter serviceloven, som fremgår af Tilbudsportalen (på nær plejefamilier og ambulante og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere), botilbudslignende tilbud, som fremgår af Tilbudsportalen, friplejeboliger, som fremgår af Tilbudsportalen, og

plejehjem, plejecentre og friplejeboliger, som fremgår af Plejehjemsoversigten, herunder også i tilknyttede dagtilbud til visiterede borgere.

Da kommunerne ikke har juridisk hjemmel til at anvende midler til de tiltænkte oplevelsesaktiviteter i regionale og private og selvejende tilbud, er midlerne opdelt i tre særskilte udmøntninger. Midlerne til hhv. kommuner, regioner og private og selvejende tilbud er fordelt på baggrund af opgørelser af antal pladser i de ovennævnte tilbud fra Tilbudsportalen og Plejehjemsoversigten.

Det betyder, at tilbud, der af Tilbudsportalen og Plejehjemsoversigten fremgår som værende privat, selvejende eller friplejebolig af virksomhedsform/center-type, er omfattet af puljen til private og selvejende tilbud. Det gælder uanset, om tilbuddene har en driftsoverenskomst med en kommune.

Puljen for private og selvejende tilbud udformes som en tildelingspulje, hvor de omfattede tilbud vil få tilbud om et beløb svarende til det antal pladser i døgntilbud, som fremgår af hhv. Tilbudsportalen og Plejehjemsoversigten, og for de ovenfor angivne dagtilbud på socialområdet et beløb svarende til det oplyste antal visiterede borgere. Puljen administreres af Socialstyrelsen.

Overordnede hensyn og formål i anvendelsen af midlerne

Som det fremgår af aftalen, er det overordnede formål med stimulipakken at stimulere omsætningen for virksomheder og aktører inden for oplevelsesindustrien gennem betalte oplevelser for udsatte borgere – udsatte voksne, ældre og børn – samt mennesker med handicap.

I den forbindelse er der en række hensyn, som kan bruges til at understøtte forvaltningen af midlerne.

Tildelingen af oplevelser bør starte gradvist og i henhold til åbningen af samfundet og gældende retningslinjer i forbindelse med COVID-19, så midlerne kan komme hele oplevelsesindustrien og alle de omfattede målgrupper af borgere til gode.

Særligt for civilsamfundsorganisationerne

Organisationerne bør have opmærksomhed på, at midlerne skal komme borgere bredt til gode. Det vil sige, at organisationerne skal bestræbe sig på også at købe og fordele oplevelser til andre i målgruppen end den faste gruppe, der normalt bruger organisationernes tilbud.

Som det fremgår af aftalen, kan organisationerne med fordel samarbejde med lokale afdelinger og/eller aktører, der lokalt modtager § 18-midler i kommunerne for at koordinere oplevelsesaktiviteterne med de aktiviteter, som kommunerne arrangerer for ældre og udsatte borgere visiteret til bo- og dagtilbud.

Betalte oplevelser og gavekort

Civilsamfundsorganisationer

Midlerne skal gå til at dække omkostningerne for målgrupperne ved de individuelle oplevelser, der købes i oplevelsesindustrien. Udgangspunktet for anvendelse af midlerne er, at organisationerne faciliterer, at borgere i målgruppen får adgang til oplevelsesindustrien på lige fod med andre gennem betalte oplevelser. Det skal i denne sammenhæng understreges, at gavekort er nævnt eksplicit i aftaleteksten.

Organisationerne kan også inden for rammen af aftalen indgå konkrete aftaler med en eller flere aktører inden for oplevelsesindustrien om individuelt betalte oplevelser, hvor borgerne har valgfrihed og indflydelse på, hvilke betalte oplevelser i oplevelsesindustrien de vil gøre anvendelse af.

Formålet med midlerne er således ikke, at oplevelserne finder sted inden for rammerne af organisationernes øvrige arbejde, men som selvstændige og individuelle oplevelser. Midlerne skal understøtte, at de omfattede målgrupper får oplevelser *ude* i oplevelsesindustrien.

Er der blandt en gruppe af borgere, der ikke vil kunne få glæde af et gavekort eller tilsvarende på egen hånd, og som fx føler sig mest trygge herved, ønske om i fællesskab at gøre brug af tilbud hos en konkret aktør ude i oplevelsesindustrien, kan organisationerne også hjælpe målgruppen med at arrangere, at gavekort eller købte oplevelser benyttes i fællesskab.

Muligheder for udmøntning af midlerne via gavekort

Et gavekort til fx en forlystelsespark eller et museum kan også bruges i forlystelsesparken eller museets gavebutik eller café, så længe udbyderen primært udbyder oplevelser eller kulturtilbud. Det samme gør sig endvidere gældende for et gavekort til et hotel, der også kan anvendes til fx adgang til fitnessfaciliteter, spa-behandlinger eller andre faciliteter, som er en del af hotellets forretning.

Gavekort kan udstedes i samarbejde med brancheforeninger eller den enkelte oplevelsesaktør. Det kan være til engangsoplevelser eller årskort.

Skattevinkel

Det bemærkes, at borgere, der modtager gavekort som en del af udmøntningen af civilsamfundssporet, som udgangspunkt vil skulle svare skat heraf. Der er dog efter ligningsloven § 7, nr. 22, mulighed for, at en fond, stiftelse, forening m.v., hvis formål er at støtte socialt eller sygdomsbekæmpende arbejde, kan godkendes sådan, at ydelser til enkeltpersoner på op til 10.000 kr. inden for et kalenderår ikke er skattepligtigt for modtageren.

En del af de organisationer, der er blevet tildelt midler, er allerede godkendt efter ligningslovens § 7, nr. 22. Der er dog også en del, der ikke er det. Derfor skal organisationerne ansøge herom, hvis midlerne ønskes anvendt i form af gavekort, og modtagerne ikke skal være skattepligtige af værdien.

Organisationerne har mulighed for at ansøge Skattestyrelsen om godkendelse efter ligningslovens § 7, nr. 22, senest 1. oktober i det kalenderår, der ønskes godkendelse for. Det vil sige, at organisationerne skal søge inden 1. oktober 2021 – der kan dog søges løbende, og der må forventes en gennemsnitlig svartid på 5-6 uger. Blanketten til ansøgningen findes på dette link: <https://skat.dk/getfile.aspx?id=145115&type=pdf>

Kommuner, regioner og private og selvejende tilbud

Formålet med midlerne, der udmøntes via kommunerne, regionerne og private og selvejende tilbud, er at give borgere visiteret til bo- og dagtilbud oplevelser, der skaber livsglæde og samvær for tilbuddenes borgere. Derfor skal midlerne anvendes til fællesoplevelser og *ikke* til tildeling af individuelle gavekort. Oplevelserne kan tilrettelægges for de enkelte tilbud alene eller sammen med andre tilbud.

Forståelsen af oplevelseserhverv omfattet af aftalen

Som det fremgår af aftalen er formålet med udmøntningen af de 500 mio. kr. dels at give sårbare ældre og udsatte borgere, som har oplevet et svær tid under COVID-19 restriktionerne, nogle gode oplevelser og dels at stimulere oplevelseserhvervene, der har oplevet nedgang i omsætningen under COVID-19. Der har i den forbindelse været efterspurgt en afgrænsning af, hvad der forstås ved oplevelseserhverv omfattet af aftalen.

Aktører i oplevelseserhverv er i forbindelse aftalen at forstå i bred forstand som virksomheder med registreret CVR-nummer, der tjener penge på at udbyde oplevelser.

Sådanne oplevelseserhverv kan eksempelvis være:

- **Virksomheder, der udbyder spise- og drikkevarer på eller ved forretningsstedet**, som fx restauranter, caféer, barer, madboder og lignende.

Udlevering af **to-go-ydelser**, dvs. spise- og drikkevarer, der kan tages med hjem, er omfattet af udmøntningen, så længe udbyderen også udbyder spise- og drikkevarer, der kan nydes på eller ved forretningsstedet. En undtagelse hertil vil dog være tilfælde, hvor f.eks. en restaurant i en periode udelukkende leverer spise- og drikkevarer to-go på grund af et påbud fra myndighederne.
- **Virksomheder, der udbyder overnatningsmuligheder**, som fx hoteller, gæstgiverier, vandrerhjem, moteller, feriecentre, sommerhuse, campingpladser og lignende.
- **Virksomheder, der udbyder oplevelser og kulturtilbud**, som fx forlystelsesparker, oplevelshuse, sports- og udendørsaktiviteter, rejsebureauer, udbydere af gaming, lege- og badelande, museer, kunsthaller, gallerier, biografer, teatre, musicals, revyer og andre udbydere af scenekunstforestillinger, multiarenaer, cirkus, festivaler, spillesteder, koncert- og kulturhuse, zoologiske haver lignende.

Disse er blot eksempler på oplevelseserhverv, og ovenstående er derfor ikke en udtømmende liste over oplevelseserhverv, som midlerne kan anvendes i.

Frivillige foreninger er som udgangspunkt ikke en del af oplevelseserhvervene omfattet af aftalen med mindre, at de driver en virksomhed inden for oplevelseserhvervene.

Udbydere af transport til, fra eller under en oplevelsesaktivitet er heller ikke en del af oplevelseserhvervene omfattet af aftalen. Transport, der må anses for at være en del af en forlystelse/et kulturtilbud eller er sammenhængende med en hotelydelse m.v., fx pakkerejser, er dog en del af oplevelseserhvervene omfattet af aftalen.

Mere om målgrupper

Af aftalen fremgår det, at midlerne skal komme udsatte og sårbare grupper, herunder mennesker med handicap og sårbare ældre, til gode. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at det er disse grupper, der skal være i centrum for indsatsen. Der kan i den sammenhæng også indgå borgere, som ikke nødvendigvis er en del af de nævnte målgrupper. Fx kan der sammen med udsatte børn være klassekammerater eller familie, som også kan få mulighed for at deltage i de købte oplevelser, lige som det kan være relevant for mennesker med handicap at have ledsagere og/eller familiemedlemmer med til arrangementer i oplevelsesindustrien. Der vil for alle målgrupperne kunne medtænkes borgere, som ikke umiddelbart er i målgruppen, men hvis deltagelse er en nødvendighed eller en berigelse af oplevelsen for den borger, som er i den primære målgruppe for aktiviteten.

Administration, transport, ledsagelse - hvad forstås?

Det er et krav, at midlerne anvendes i oplevelsesindustrien til aktiviteter for målgruppen. En mindre del af midlerne kan dog anvendes til understøttende aktiviteter som fx befordring, forplejning, ledsagelse og tolke for borgere, der har behov for dette, samt til, at frivillige kan deltage i aktiviteterne sammen med

målgruppen. En mindre del af midlerne kan endvidere anvendes til administration af tilskuddet, herunder til løn.

Hertil skal det nævnes, at man også kan forestille sig, at organisationerne bruger en mindre del af midlerne til at prioritere opsøgende arbejde og indsatser. Som det fremgår ovenfor skal oplevelserne gerne komme borgere bredt til gode – og ikke kun de faste kendinge i organisationen. Derfor kan det komme på tale at lave noget opsøgende socialt arbejde, som kan udvide kredsen af borgere, der får glæde af midlerne.

Idekatalog over mulige oplevelser

Nedenstående liste med oplevelser er ikke en udtømmende liste over oplevelser, som kan tilrettelægges, men blot ideer til mulige oplevelser, som kan tjene til inspiration.

Oplevelserne kan via civilsamfundets tilbud tilrettelægges som gavekort, hvor modtagerne selv kan beslutte, hvor, hvornår og med hvem de gerne vil indløse oplevelsen, og i form af købte, individuelle oplevelser. For borgere, der ikke vil kunne få glæde af et gavekort eller tilsvarende på egen hånd, kan organisationerne også hjælpe målgruppen med, at gavekort eller købte oplevelser ude i oplevelsesindustrien benyttes i fællesskab.

Kulturoplevelser

Kulturoplevelser, som borgere kan komme ud til:

- Besøg på museum, evt. med foredrag/rundvisning
- Koncert eller rundvisning i musikhus eller lignende
- Store koncerter på spillesteder, der støtter såvel spillesteder, lyd- og lysmænd som solister og musikere.
- Biografter og teater- og musicalforestillinger, eksempelvis i form af tilrettelæggelse af større visninger/forestillinger interessante for bestemte målgrupper, evt. i forlængelse af et serveringsarrangement.
- Entré til museer, zoologiske haver, forlystelsesparker, adventureparker og andre kultur- og oplevelsessteder. Det kan fx tilrettelægges som et "tag en ven med-arrangement".
- Foredrag og oplæsningsarrangementer i kulturhuse eller ved lokale serveringssteder
- Sight seeing-ture, fx historiske eller kulturelle med guider, foredragsholdere eller turistbureauer.
- Miniferier og lejrture, fx ved booking af overnatning på vandrehjem, campingpladser, i sommerhuse m.v., hvor der er mulighed for oplevelser i fællesskab.
- Korte højskoleophold fx med foredrag, kreative kurser med kunstnere, madkurser med kokke, musik- og sangarrangementer med kunstnere.
- Lokale festivaller med fx musik, teater eller kunst
- Friluft aktiviteter med instruktør og leje af udstyr, eksempelvis sanke-tur, fisketur, klatring m.v.

Kulturoplevelser, som kan komme til borgerne:

- Musikarrangementer på tilbuddene med bands eller artister. Kan evt. indebære et element af fællessang.
- Optrædere fra kunstnere, som gøglere, tryllekunstnere, komikere m.v.
- Inspiration til at gribe organiseringen af aktiviteter på bestemte enheder an kan findes på: <https://spildansk.dk/kommunepakken/>

- Booking af teatergrupper, der kan opføre forestillinger og/eller interaktive teaterworkshops på tilbuddet
- Foredrag og oplæsnings- eller historiefortællingsarrangementer ved forfattere og foredragsholdere.
- Inddragende aktiviteter, som kunsthåndværks workshops, hvor lokale kunstnere udstiller og lærer fra sig.
- Forlystelser som bumberball, vandsport, hoppeborge, trampoliner m.v., der kan komme ud til deltagerne, f.eks. med instruktører.
- Festival/sommerfest med musik og mad på tilbud, evt. med invitation af pårørende og venner

Madoplevelser

Madoplevelser, som borgerne kan komme ud til:

- Restaurant-, café- og barbesøg m.v.
- Madlavningsarrangementer på restaurationer
- Skovtur med take-away

Madoplevelser, der kan komme ud til borgerne:

- Leje af slush-ice-maskine, isbod, pølsebod m.v.
- Madlavningsarrangementer ved booking af kokke.
- Fællesspisning med booking af lokale pop-up restauranter eller take-away fx med fokus på lokale specialiteter